

برنامه استراتژیک

مرکز تحقیقات سلامت محیط کار (WHRC)

دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

۱- مقدمه

مرکز تحقیقات سلامت محیط کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور با هدف ارتقاء سلامت شغلی و بهبود شرایط محیطی کارکنان، فعالیت خود را بر پایه پژوهش‌های علمی، آموزش تخصصی و ارائه راهکارهای مبتنی بر شواهد بنا نهاده است. با توجه به اهمیت روزافزون سلامت محیط کار در پیشگیری از بیماری‌های شغلی، افزایش بهره‌وری و ارتقاء کیفیت زندگی شاغلان، این مرکز تلاش می‌کند با شناسایی عوامل خطر، ارزیابی وضعیت موجود و توسعه مداخلات مؤثر، نقش کلیدی در ارتقاء سلامت جامعه کارگری ایفا نماید. این سند استراتژی و عملیاتی با هدف تبیین چشم‌انداز، رسالت، اهداف کلان و برنامه‌های اجرایی مرکز تدوین شده است تا ضمن هم‌افزایی فعالیت‌ها، مسیر دستیابی به اهداف تعیین‌شده را روشن سازد و زمینه‌ساز توسعه پایدار سلامت محیط کار در منطقه نیشابور و کشور باشد.

۲- خط مشی و رسالت

مرکز تحقیقات سلامت محیط کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور با هدف ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی و اجتماعی نیروی کار و پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث شغلی، خود را متعهد می‌داند با رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، عدالت اجتماعی و توسعه پایدار، نقش آفرینی در اقدامات زیر را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار دهد:

- تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت شاغلین از طریق پژوهش‌های کاربردی، آموزش و ارائه راهکارهای نوین در حوزه سلامت محیط کار؛

- شناسایی، کنترل و کاهش عوامل زیان‌آور محیط کار و پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار؛
- ارتقاء سطح آگاهی و توانمندسازی نیروی انسانی و ذینفعان با برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و همکاری‌های بین‌بخشی؛
- رعایت الزامات و مقررات ملی و بین‌المللی مرتبط با سلامت محیط و کار و بهبود مستمر فرآیندها؛
- حمایت از پژوهش‌های نوآورانه و توسعه فناوری‌های مرتبط با سلامت محیط کار؛
- جلب مشارکت فعال کارکنان، کارفرمایان و ذینفعان در اجرای برنامه‌های سلامت محیط کار؛
- پایش و ارزیابی مستمر شاخص‌های سلامت محیط کار و بازنگری خط مشی بر اساس نتایج ارزیابی‌ها و تحولات علمی و اجرایی.
این مرکز با تکیه بر دانش روز، تعهد حرفه‌ای و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، ارتقاء سلامت محیط کار را رسالت اصلی خود دانسته و در جهت تحقق اهداف فوق تلاش می‌نماید.

۳- چشم‌انداز

مرکز تحقیقات سلامت محیط کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور با بهره‌گیری از تخصص و دانش به‌روز متخصصان حوزه‌های مختلف علوم بهداشتی و با رویکردی جامع و میان‌رشته‌ای، مأموریت دارد تا به‌صورت علمی و کاربردی به نیازهای کشور در زمینه حفظ و ارتقای سلامت افراد در محیط‌های کاری و اجتماعی پاسخ دهد. این مرکز با انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی، به بررسی دقیق و علمی تأثیر عوامل مختلف محیطی و شغلی بر سلامت انسان‌ها می‌پردازد و با تولید شواهد علمی معتبر، زمینه‌ساز تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های مداخله‌ای مؤثر در سطح منطقه‌ای و ملی می‌شود.

از جمله فعالیت‌های اصلی این مرکز، پایش مستمر و دقیق آلاینده‌های زیست‌محیطی و عوامل زیان‌آور و خطرات شغلی است که می‌تواند سلامت افراد را تهدید کند. همچنین، این مرکز به شناسایی و تحلیل ارتباط میان وضعیت سلامت جامعه و بار بیماری‌های ناشی از این عوامل می‌پردازد تا بتواند راهکارهای علمی و عملی برای کاهش این بار بیماری‌ها ارائه دهد. در کنار این موارد، توسعه و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص و کارآمد از دیگر اهداف مهم مرکز است که با آموزش و ارتقای دانش و

مهارت‌های کارشناسان، کیفیت خدمات سلامت محیط کار را بهبود می‌بخشد.

مرکز تحقیقات سلامت محیط کار با ارائه برنامه‌های اجرایی و عملیاتی مبتنی بر نتایج پژوهش‌ها، نقش مهمی در ایجاد محیط‌های کاری و اجتماعی سالم، ایمن و سازگار با سلامت انسان ایفا می‌کند. هدف نهایی این مرکز، ارتقای کیفیت زندگی و سلامت عمومی مردم منطقه و کشور است تا جامعه‌ای شاداب، پویا و سالم داشته باشیم. این چشم‌انداز بر همکاری‌های بین‌بخشی، استفاده از فناوری‌های نوین و تولید دانش کاربردی تأکید دارد تا مرکز به عنوان مرجعی معتبر و پیشرو در حوزه سلامت محیط کار شناخته شود و سهم قابل توجهی در بهبود شرایط سلامت نیروی کار و جامعه ایفا نماید.

۴- ارزش‌های سازمانی

ارزش‌های سازمانی مرکز تحقیقات سلامت محیط کار دانشگاه علوم پزشکی گیلان می‌تواند بر اساس مأموریت، چشم‌انداز و استانداردهای حرفه‌ای حوزه سلامت محیط کار به شرح زیر می‌باشد:

- حفظ کرامت انسانی و احترام به افراد: رعایت حقوق انسانی، اخلاق حرفه‌ای و احترام به تمامی کارکنان، پژوهشگران، و جامعه هدف در تمامی فعالیت‌ها.

- تعهد و مسئولیت‌پذیری: انجام دقیق و متعهدانه وظایف، پذیرش مسئولیت نتایج پژوهش‌ها و خدمات ارائه شده، و پاسخگویی شفاف به ذینفعان.

- پژوهش‌محوری و نوآوری: تأکید بر تولید دانش نوین، خلاقیت و به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته برای ارتقاء سلامت محیط کار.

- حمایت از سلامت و ایمنی: اولویت دادن به سلامت جسمی و روانی نیروی کار و محیط‌های کاری، و تلاش برای کاهش مخاطرات زیست‌محیطی و شغلی.

- همکاری و تعامل بین‌بخشی: توسعه همکاری‌های علمی، آموزشی و اجرایی با مراکز داخلی و بین‌المللی برای تحقق اهداف مشترک.

- شفافیت و صداقت: رعایت اصول شفافیت در فرآیندهای تحقیقاتی، مدیریتی و ارتباط با ذینفعان.

- پایداری و توسعه پایدار: حرکت در مسیر حفظ محیط زیست سالم و ارتقاء کیفیت زندگی در چارچوب توسعه پایدار.

- توانمندسازی و آموزش مستمر: ارتقاء دانش و مهارت نیروی انسانی از طریق آموزش‌های مستمر و ایجاد فرصت‌های یادگیری.

- رعایت قوانین و مقررات: پایبندی کامل به قوانین ملی و بین‌المللی مرتبط با سلامت محیط کار و اخلاق حرفه‌ای.

این ارزش‌ها پایه و اساس فرهنگ سازمانی مرکز بوده و در تمامی برنامه‌ها، پروژه‌ها و تعاملات سازمانی جاری و ساری است تا مرکز بتواند مأموریت خود را به بهترین شکل ممکن به انجام رساند.

۵- اهداف آرمانی

- تبدیل شدن به مرکز علمی و پژوهشی پیشرو در حوزه سلامت محیط کار در سطح ملی و منطقه‌ای .
- ارتقاء سلامت و ایمنی نیروی کار از طریق پژوهش، آموزش و فناوری‌های نوین .
- گسترش همکاری‌های علمی و بین‌المللی برای توسعه پژوهش‌های نوآورانه .
- ایجاد نظام پایش مستمر سلامت محیط کار و بهبود شرایط کاری .
- ترویج فرهنگ سلامت محیط کار و بهداشت حرفه‌ای در صنایع مختلف.
- حمایت از پژوهش‌های کاربردی و فناوری‌های بومی در حوزه سلامت محیط و کار

۶- جایگاه استراتژیک مرکز

۶-۱- اهمیت جایگاه استراتژیک شهر صنعتی نیشابور

شهر نیشابور به عنوان دومین شهر صنعتی استان خراسان رضوی، از جایگاهی ویژه در اقتصاد و صنعت کشور برخوردار است. وجود واحدهای بزرگ صنعتی، این شهر را به یکی از قطب‌های مهم صنعتی تبدیل کرده است. توسعه صنایع در نیشابور نه تنها نقش کلیدی در تأمین نیاز داخلی و صادرات محصولات متنوع ایفا می‌کند، بلکه موجب ایجاد اشتغال، افزایش درآمدهای صادراتی و رشد اقتصادی منطقه و کشور شده است. همچنین، توزیع مناسب مراکز استراتژیک و زیرساخت‌های صنعتی در نیشابور، این شهر را به یک نقطه حساس و مهم از نظر عملکردی و امنیتی بدل ساخته است.

۶-۲- آلودگی‌های محیطی ناشی از توسعه صنعتی

رشد سریع صنعتی و افزایش جمعیت در نیشابور، پیامدهای زیست‌محیطی قابل توجهی به همراه داشته است. مهم‌ترین چالش‌های محیطی شهر صنعتی نیشابور عبارتند از:

-آلودگی هوا: وجود دو شهرک صنعتی بزرگ (عطار و خیام) در نزدیکی نیشابور و فعالیت بیش از ۲۰۰ واحد صنعتی، همراه با تردد حدود ۱۸۰ هزار خودروی پلاک‌نیشابور، موجب افزایش چشمگیر آلاینده‌های هوا شده است. پدیده وارونگی هوا در فصول سرد سال، شرایط آلودگی را تشدید می‌کند و نگرانی‌های جدی درباره کیفیت هوا و سلامت شهروندان به وجود آورده است.

-آلودگی خاک: مطالعات نشان می‌دهد توسعه صنعت و کشاورزی در دشت نیشابور، منجر به آلودگی خاک با فلزات سنگین و مواد شیمیایی شده است. این آلودگی‌ها می‌توانند از طریق زنجیره غذایی و منابع آب، وارد بدن انسان شده و تهدیدی برای سلامت عمومی و اکوسیستم منطقه باشند.

نیاز به زیرساخت‌های پایش محیطی: نبود ایستگاه‌های کافی سنجش کیفیت هوا و ضعف در نظارت بر آلاینده‌های صنعتی و ترافیکی، رصد دقیق وضعیت محیط زیست نیشابور را دشوار کرده است. این موضوع اهمیت تقویت زیرساخت‌های پایش و مدیریت زیست‌محیطی را دوچندان می‌کند.

۶-۳- ارتباط جایگاه استراتژیک نیشابور با مرکز تحقیقات سلامت محیط کار

با توجه به جایگاه کلیدی نیشابور در صنعت کشور و چالش‌های بهداشت شغلی و زیست‌محیطی ناشی از توسعه صنعتی، نقش مرکز تحقیقات سلامت محیط کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور بسیار برجسته و حیاتی است. این مرکز می‌تواند با انجام پژوهش‌های کاربردی و ارائه راهکارهای علمی، در زمینه‌های زیر تأثیرگذار باشد:

-پایش و ارزیابی سلامت شغلی و محیطی: شناسایی و ارزیابی عوامل خطر شغلی و محیطی در صنایع بزرگ نیشابور، به ویژه صنایع فولادی و واحدهای مستقر در شهرک‌های صنعتی.

-ارائه راهکارهای مداخله‌ای: طراحی و اجرای برنامه‌های کاهش آلودگی هوا و خاک، ارتقاء استانداردهای ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و آموزش کارگران و مدیران صنایع.

-همکاری بین‌بخشی: تعامل با سازمان‌های محیط زیست، شهرداری، صنایع و سایر نهادهای مرتبط برای تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های جامع مدیریت زیست‌محیطی و سلامت شغلی.

-توسعه زیرساخت‌های پایش: پیشنهاد و راه‌اندازی ایستگاه‌های سنجش کیفیت هوا و پایش آلاینده‌ها به منظور رصد مستمر وضعیت محیط کار و محیط زیست شهری.

در مجموع، مرکز تحقیقات سلامت محیط کار نقش محوری در ارتقاء سلامت شغلی و محیطی نیشابور ایفا می‌کند و می‌تواند با تکیه بر پژوهش‌های علمی، به بهبود کیفیت زندگی شهروندان و پایداری توسعه صنعتی منطقه کمک کند.

۷- اهداف کلی مرکز:

تولید و توسعه دانش نوین در حوزه سلامت محیطی و شغلی
افزایش تأثیر تحقیقات بر سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌سازی‌های حوزه سلامت
پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی منطقه‌ای و ملی در زمینه محیط و کار
ارتقاء نقش دانشگاه در بهبود سلامت عمومی از طریق پژوهش
توسعه زیرساخت‌های تحقیقاتی پایدار و کارآمد
توانمندسازی نیروی انسانی در زمینه‌های محیط‌زیست و ایمنی شغلی
گسترش تعاملات بین دانشگاه، صنعت و نهادهای اجرایی
حرکت به سمت مرجعیت علمی در سطح ملی و منطقه‌ای
ارتقاء فرهنگ سلامت محیطی و شغلی در جامعه
مدیریت کارآمد منابع برای توسعه پایدار مرکز

۸- اهداف اختصاصی مرکز:

- شناسایی و تحلیل عوامل خطر محیطی و شغلی در منطقه
- طراحی و اجرای طرح‌های پژوهشی کاربردی در حوزه سلامت محیط و کار
- ارزیابی اثرات عوامل زیان‌آور محیطی و شغلی بر سلامت جامعه
- تدوین مدل‌های مداخله‌ای برای کاهش مخاطرات محیطی و شغلی
- توسعه همکاری‌های علمی با صنایع، ارگان‌ها و مراکز تحقیقاتی
- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های تخصصی برای پژوهشگران و کارشناسان
- انتشار یافته‌های علمی در قالب مقالات، گزارش‌ها و محتوای عمومی
- ایجاد پایگاه‌های داده و سامانه‌های اطلاعاتی حوزه سلامت محیط و کار
- جذب منابع مالی از طریق گرنت‌های پژوهشی و مشارکت بین‌بخشی
- گسترش پژوهش‌های میان‌رشته‌ای با مشارکت سایر دانشکده‌ها

۹- ارکان مرکز:

۹-۱- ریاست مرکز: رئیس مرکز به پیشنهاد هیات موسس مرکز و حکم رئیس دانشگاه علوم پزشکی هر چهار سال یکبار منصوب می گردد و انتخاب مجدد او بلامانع است. رییس مرکز رییس شورای پژوهشی و مسوول نظارت بر کلیه فعالیت های علمی و تحقیقاتی مرکز خواهد بود.

وظایف رئیس مرکز: رئیس مرکز بالاترین مقام اجرائی مرکز است و در حدود ضوابط قانونی و مصوبات شورایعالی جهت اجرای وظایف و امور محوله اقدام می نماید. رئیس مرکز بر اجرای مصوبات شورای مرکزی و پژوهشی نظارت داشته و ریاست دبیرخانه مرکز را نیز عهده دار می باشد.

معاونت علمی مرکز: توسط رئیس مرکز انتخاب و مسئول هماهنگی و نظارت بر امور تحقیقات و بخش های علمی خواهد بود. شرح وظایف معاونت علمی: هماهنگ کردن کارهای مرکز، هماهنگی اجرایی اولویت های پژوهشی، منابع و تجهیزات، ارائه گزارش عملکرد به ریاست و اعضای شورای هیات موسس

۹-۲- شورای عالی مرکز: این شورا در واقع هسته مرکزی و تصمیم گیرنده مرکز است. اعضاء شورایعالی مرکز عبارتند از:

رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی نیشابور

معاون پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی نیشابور

معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی نیشابور

رئیس مرکز تحقیقات سلامت محیط کار

سه نفر از اعضاء هیات علمی مرکز با پیشنهاد رئیس مرکز و تائید رئیس دانشگاه

وظایف شورایعالی مرکز به شرح زیر می باشد: تصویب خط مشی پژوهشی مرکز، تصویب طرح های همکاری با سایر دانشگاه ها و موسسات آموزشی پژوهشی داخلی و خارج از کشور و سازمانهای بین المللی مطابق مقررات و ضوابط مربوطه، بررسی و تصویب گزارش سالانه فعالیت های مرکز، بررسی و تصویب و بودجه سالانه مرکز در محدود اعتبارات تخصیصی و با رعایت ضوابط قانونی، دستورالعمل های مربوط به امور داخلی شورایعالی و دستورالعمل های اجرائی مرکز تحقیقات و تشکیلات مرکز تبصره: مصوبات شورایعالی مرکز براساس سیاست ها و خط مشی ها و هماهنگی با وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

۹-۳- اعضای هیات موسس: نهاد مهم تصمیم گیری در امور برنامه ریزی استراتژیک، پژوهشی و تحقیقاتی مرکز تحقیقات سلامت محیط کار می باشد.

وظایف هیات موسس: تعیین استراتژی مرکز، تصویب نهایی کلیه آئین نامه های اجرایی و پژوهشی، تصویب طرح های پژوهشی، پذیرفتن اعضاء جدید (نحوه پذیرش براساس آئین نامه مربوطه)، نظارت و ارزیابی طرح های مصوب اعضاء، انتخاب ناظرین (ارائه شده از طرف کمیته های علمی)، تصویب اولویتهای ارائه شده از طرف کمیته های علمی، تعیین اولویتهای پژوهشی - تحقیقاتی در سطح منطقه و کشوری، تصویب طرح های همکاری با سایر دانشگاه ها و موسسات آموزشی پژوهشی داخل و خارج کشور، تدوین اساسنامه مرکز و تصویب در شورای پژوهشی.

اعضای مرکز از منظر اعضای که غیر از هیات موسس هستند و در مرکز فعالیت دارند به شرح زیر خواهند بود:

اعضای پیوسته که شامل اعضای هیئت موسس و پرسنل تمام وقت مرکز می باشند.

اعضای وابسته اعضاء هیات علمی سایر گروه های دانشگاه علوم پزشکی و یا سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی هستند.

۹-۴- چارت سازمانی مرکز

اعضاء	سمت
دکتر سمیه رحیمی مقدم	ریاست
دکتر تکتم محمدی مقدم	معاونت
دکتر سمیه رحیمی مقدم	هیئت موسس
دکتر تکتم محمدی مقدم	
دکتر علی اکبر محمدی	
دکتر ابوالفضل نعیم آبادی	
دکتر صفورا جوان	
دکتر غزاله دوست پرست	شورای عالی
دکتر علی غلامی	
دکتر علی اکبر محمدی	
دکتر سمیه رحیمی مقدم	
دکتر صفورا جوان	
دکتر تکتم محمدی مقدم	
دکتر اکبر رستم آبادی	
انسپه ملانوروزی	کارشناس

۱۰- اولویت های تحقیقاتی مرکز تحقیقات سلامت محیط کار بر اساس اولویت های پژوهشی دانشگاه

- اپیدمیولوژی و پیشگیری از سوانح و حوادث خانگی
- اپیدمیولوژی و پیشگیری از سوانح و حوادث شغلی
- اپیدمیولوژی و پیشگیری از سوانح و حوادث جاده ای
- بار ناشی از سوانح و حوادث خانگی، شغلی و جاده ای
- ارائه روشهای مداخلتی مناسب جهت مقابله با حوادث غیر قابل پیش بینی (سیل، زلزله و ...) بررسی سلامت جسمی و روانی در بالیا
- آمادگی و راههای مقابله با طغیانها در بلایا
- مهارت های تطابقی با شرایط بحران در مدیران و پرسنل
- مدیریت سلامت در حوادث و بلایا
- تدوین نقشه جامع علمی عوامل محیطی بیماریزا
- ناراحتیهای ستون فقرات و علل آن در مشاغل مختلف
- آلاینده های شیمیایی، بیولوژیک و فیزیکی محیط
- ارتقای سلامت محیط مبتنی بر مشارکت جامعه (CBI)
- عوامل اجتماعی موثر بر سلامت شاغلین
- کیفیت آب شرب با تاکید بر آلاینده های شیمیایی
- مدیریت ایمنی و بهداشت محیط کار
- بهینه سازی مدیریت پسماند و فاضلابها
- با تاکید بر ارائه راهکارهای الزم جهت جلب مشارکت مردم
- بقایای سموم و فلزات در طبیعت و موجودات زنده با تاکید بر آفت کش ها و ...
- کنترل کیفی محصولات کشاورزی با تاکید بر آلودگی سموم و...
- کاهش، هدایت، انتقال و بازیافت مواد آلی فرار در جایگاههای بنزین، انبارهای نفت و نفت کش ها
- بهداشت و امنیت غذایی جامعه
- پایش و کنترل میزان باقیمانده سموم دفع آفات نباتی و سموم قارچی در مواد غذایی

۱۱- تحلیل SWOT مرکز

نقاط قوت (Strengths):

وجود نیروی انسانی متخصص در حوزه سلامت محیط و سلامت شغلی.
پشتیبانی دانشگاه علوم پزشکی نیشابور از پروژه‌های تحقیقاتی و پژوهشگران.
دسترسی به مراکز بهداشتی و درمانی منطقه برای جمع‌آوری داده‌های میدانی.
وجود زیرساخت‌های پژوهشی اولیه مانند آزمایشگاه‌های محیطی و تجهیزات پایه.
تعامل با مراکز دولتی و صنایع منطقه برای اجرای طرح‌های تحقیقاتی کاربردی.
تجربه پژوهشی در زمینه مسائل محیطی و شغلی بومی مانند کشاورزی، صنایع کوچک و معادن.

نقاط ضعف (Weaknesses):

محدودیت منابع مالی برای اجرای پروژه‌های پژوهشی گسترده.
کمبود تجهیزات پیشرفته آزمایشگاهی در مقایسه با مراکز تحقیقاتی بزرگتر.
محدودیت در جذب پژوهشگران تمام وقت و متخصصان بین‌رشته‌ای.
وابستگی زیاد به بودجه‌های دولتی و نبود منابع مالی پایدار.
عدم آگاهی کافی در جامعه محلی نسبت به اهمیت تحقیقات محیطی و شغلی.

فرصت‌ها (Opportunities):

رشد توجه جهانی به سلامت محیطی و شغلی.
امکان همکاری با مراکز ملی و بین‌المللی در حوزه‌های زیست محیطی و ایمنی شغلی.
پتانسیل بالای شهر نیشابور در صنایع، کشاورزی و معادن برای انجام تحقیقات کاربردی.
افزایش بودجه‌ها و حمایت‌های وزارت بهداشت برای تحقیقات زیست محیطی و شغلی.
ظرفیت استفاده از فناوری‌های نوین و تجهیزات آنالیز دستگاهی.
افزایش علاقه دانشجویان و اعضای هیئت علمی به حوزه سلامت محیط و کار.

تهدیدها (Threats):

رقابت با سایر مراکز تحقیقاتی بزرگتر و دارای امکانات بیشتر.
محدودیت در جذب بودجه‌های پژوهشی در شرایط اقتصادی دشوار.
تغییرات اقلیمی و صنعتی شدن بدون کنترل که موجب پیچیدگی مسائل زیست محیطی میشود.
مهاجرت متخصصان به مراکز تحقیقاتی بزرگتر یا خارج از کشور.
عدم همکاری یا مقاومت صنایع محلی نسبت به نظارت یا اجرای طرح‌های اصلاحی.
تهدیدات سیاسی یا اداری در سطح دانشگاه یا کشور که ممکن است بر روند پژوهش اثر بگذارد.

۱۲- ذی‌نفعان مرکز تحقیقات سلامت محیط و کار دانشگاه علوم پزشکی نیشابور:

ذی‌نفعان داخلی:

- اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی نیشابور
- پژوهشگران، کارشناسان و کارکنان مرکز تحقیقات
- دانشجویان تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکتری) در رشته‌های مرتبط مانند بهداشت محیط، بهداشت حرفه‌ای، صنایع غذایی، اپیدمیولوژی و غیره
- مدیریت پژوهش و معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه
- دانشکده‌های مرتبط (مثلاً بهداشت، پزشکی، پیراپزشکی)

ذی‌نفعان بیرونی (دانشگاهی و حرفه‌ای):

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- مراکز تحقیقاتی دیگر در حوزه‌های مشابه در سراسر کشور
- ادارات کل محیط زیست و بهداشت حرفه‌ای
- در سطح استانی و کشوری
- مؤسسات بین‌المللی همکاری‌کننده مانند سازمان بهداشت جهانی

ذی‌نفعان منطقه‌ای و محلی:

- صنایع و کارگاه‌های موجود در نیشابور و اطراف آن (کارخانجات، معادن، صنایع غذایی، فلزی و ...)
- ادارات دولتی محلی (استانداری، فرمانداری، شهرداری، اداره کار، سازمان محیط زیست، اداره بهداشت کار)
- سازمان نظام پزشکی و سایر انجمن‌های صنفی و علمی منطقه
- مرکز بهداشت شهرستان نیشابور و سایر واحدهای بهداشتی و درمانی منطقه

ذی‌نفعان عمومی و اجتماعی:

- کارگران، کارمندان و شاغلان در محیط‌های کاری منطقه
- جامعه محلی و مردم نیشابور که ممکن است از پروژه‌های زیست‌محیطی و سلامت عمومی تأثیر بپذیرند
- رسانه‌های محلی و ملی که می‌توانند نقش مؤثری در اطلاع‌رسانی و آگاهی‌رسانی عمومی ایفا کنند
- سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه‌های سلامت، محیط زیست و ایمنی کار

۱-۱۳- اهداف کلان مرکز بر اساس تحلیل SWOT

هدف کلان	حوزه
ارتقاء کیفیت و کمیت پژوهش‌های کاربردی در حوزه سلامت محیط و کار در منطقه نیشابور	پژوهش
توسعه همکاری‌های ملی و بین‌المللی با مراکز علمی و صنعتی	همکاری و تعامل
تقویت زیرساخت‌ها و تأمین منابع انسانی و مالی پایدار	زیرساخت و منابع
افزایش آگاهی جامعه و ارتقاء سواد محیط‌زیستی و ایمنی شغلی	ترویج و آموزش

۱۳-۲- پیشنهاد پروژه‌های تحقیقاتی اولویت‌دار

حوزه سلامت محیط:

- بررسی آلودگی هوا در مناطق شهری و صنعتی نیشابور
- تحلیل کیفیت آب آشامیدنی در مناطق روستایی با تمرکز بر نیترات، فلزات سنگین و سموم
- ارزیابی آلودگی خاک و تأثیر آن بر سلامت کشاورزان
- مطالعه اثرات تغییرات اقلیمی محلی بر بیماری‌های منتقله از آب و هوا

حوزه سلامت شغلی:

- ارزیابی ریسک‌های شغلی در معادن نیشابور
- بررسی وضعیت اختلالات اسکلتی-عضلانی در کارکنان خدمات شهری
- بررسی بیماری‌های ناشی از مواجهه با سموم کشاورزی در کارگران کشاورزی
- تدوین دستورالعمل ایمنی شغلی برای کارگاه‌های کوچک و صنایع خانگی

۱۳-۳- مدل همکاری با صنعت و نهادهای محلی

الف) مدل همکاری با صنایع و کارفرمایان:

- انعقاد تفاهم‌نامه با معادن و کارخانه‌های منطقه برای اجرای پایش محیطی و آموزش کارکنان
- طراحی پکیج‌های مشاوره‌ای برای ارزیابی ریسک شغلی با تعرفه مصوب
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی ایمنی برای مدیران واحدهای صنعتی و کشاورزی

ب) همکاری با شهرداری، اداره محیط زیست، مرکز بهداشت و اداره کار:

- مشارکت در طرح‌های ارزیابی زیست محیطی پروژه‌های عمرانی منطقه
- تدوین سامانه ثبت و پیگیری مخاطرات محیطی و شغلی نیشابور
- اجرای برنامه‌های آگاهی‌رسانی در مدارس، رسانه‌ها و مساجد درباره آلودگی و ایمنی شغلی

۱۳-۴ - پیشنهاد شاخص‌های ارزیابی موفقیت برنامه

شاخص	مقدار هدف‌گذاری شده
تعداد مقالات علمی نمایه‌شده	حداقل ۲۵ مقاله
تعداد طرح‌های همکاری با صنعت	حداقل ۵ تفاهم‌نامه فعال
تعداد دانشجویان مشارکت‌کننده در پروژه‌ها	بیش از ۱۰ نفر
تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده	حداقل ۵ دوره تخصصی و عمومی
منابع مالی جذب‌شده از خارج دانشگاه	حداقل ۳ میلیارد ریال

۱۳-۵ - برنامه استراتژی عملیاتی

ارتقاء کیفیت و کمیت پژوهش‌ها

- حمایت از طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با مسائل بومی و منطقه‌ای.
- تشویق اعضای هیئت علمی و دانشجویان برای انتشار مقالات در مجلات معتبر داخلی و خارجی.
- ایجاد زیرساخت‌های داده‌ای برای پایش مداوم شاخص‌های سلامت محیط و کار.

گسترش همکاری‌های علمی و صنعتی

- انعقاد تفاهم‌نامه با صنایع و نهادهای محلی جهت اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک.
- برگزاری کارگاه‌های تخصصی مشترک با صنایع و سازمان‌های اجرایی.
- افزایش تعامل با مراکز تحقیقاتی ملی و بین‌المللی.

توانمندسازی نیروی انسانی

- برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای پژوهشگران و کارشناسان.
- تشویق دانشجویان تحصیلات تکمیلی به مشارکت در پروژه‌های تحقیقاتی.
- جذب پژوهشگران مهمان از سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی.

توسعه زیرساخت‌ها و منابع

- تجهیز آزمایشگاه‌ها با ابزارهای نوین و تخصصی.
- راه‌اندازی بانک اطلاعاتی منطقه‌ای در حوزه سلامت محیط و کار.
- جذب منابع مالی جدید از طریق طرح‌های درآمدزا و کمک‌هزینه‌های تحقیقاتی.

ارتقاء جایگاه اجتماعی و علمی مرکز

- تولید گزارش‌ها و اطلاعیه‌های علمی برای جامعه محلی و رسانه‌ها.
- شرکت فعال در رویدادهای علمی ملی و بین‌المللی.
- ارزیابی و بهبود مستمر عملکرد مرکز از طریق پایش شاخص‌های کلیدی.